

Hatalmi narratívák: az ideológiai konformitás és szubverzió komparatív vizsgálata a gyermekirodalomban

Ez az értekezés a gyermekirodalmat a hatalom és az ideológiai reprodukció dinamikus helyeként teszi kritikai vizsgálat tárgyává. Az Ideológiai Államapparátusok Louis Althusser-féle fogalmát, valamint a hatalom és a felügyelet Michel Foucault-féle elméleteit alkalmazva a dolgozat azt elemzi, miképpen formálja a felnőttcentrikus termelés a fiatal olvasókat együttműködő polgárokká vagy a társadalmi változás ágenséivé. A kutatás különbséget tesz konformista és szubverzív irodalom között. A konformista irodalom – például David McKee *Denver* című munkája, vagy az olyan megtisztított menekült-narratívák, mint Kate Milner *My Name Is Not Refugee* és Francesca Sanna *The Journey* című műve – a kapitalista ideológia fenntartását szolgálja a valóság összetettségének leegyszerűsítésével és a nyugati jószándék hirdetésével. Ezzel szemben a szubverzív irodalom – melyet Samad Behrangi forradalmi *The Little Black Fish* című elbeszélése, Maurice Sendak kihívást jelentő képkönyvei (*Where the Wild Things Are*, *We Are All in the Dumps with Jack and Guy*), valamint Roald Dahl *Revolting Rhymes* című műve képvisel – hatékonyan ellenáll a normatív narratíváknak, megkérdőjelezi az autoritást, és középpontba helyezi a marginalizált hangokat, ezzel segítve elő a kritikai gondolkodást és a lázadást. Az értekezés olyan témákat tárgyal, mint a háború, a bevándorlás, az osztály, a cenzúra, valamint a marginalizált csoportok (menekültek, parasztok, gyermekek) ellopott hangja, kiemelt hangsúlyt fektetve az irodalom egyszerre elhallgattató és felhatalmazó képességére. Végző soron feltárja a gyermekirodalom rejtett hatalmi struktúráit, s ezzel egy olyan transzformatív megközelítést szorgalmaz, amely az inkluzivitás, a diverzitás és a kritikai viszonyulás elsőbbségét hirdeti egy igazságosabb és méltányosabb jövő érdekében.